

Helhedsorienteret indsats der skal mindske betydningen af svag social baggrund

På baggrund af data fra kvalitetsrapporten 2014 har Skoleforvaltningen i samarbejde med Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen igangsat en helhedsorienteret indsats, der har til formål at mindske betydningen af negativ social baggrund i skoleregi.

Data i kvalitetsrapporten 2014 viser følgende kendetegn ved en række skoler i Aalborg Kommune:

- Lave gennemsnitskarakterer
- Mange elever som ikke opnåede karakteren 2 i dansk og matematik
- Mange elever som ikke gik op til alle afgangsprøver
- Skolerne levede endnu ikke op til nogle af de nationale mål i de nationale test
- Mange elever som ikke fortsatte i en ungdomsuddannelse efter endt grundskole
- Højt elevfravær

På baggrund af disse kendetegn er der udvalgt 9 skoler i Aalborg Kommune, som deltager i den helhedsorienterede indsats, hvor fokus både er på forebyggende indsatser og indsatser, der henvender sig til frafaldstruede elever, samt lokale og tværgående indsatser. Det overordnede formål med helhedsindsatsen er at mindske betydningen af svag social baggrund – og dermed medvirke til, at børn og unge fra udsatte positioner klarer sig bedre i skolen (bedre trivsel og mere læring).

KL har i deres udspil "Udsatte børn – fremtiden er deres" fremlagt en række nøgletal, der netop tydeliggør, hvorfor der bør igangsættes en indsats, der er rettet mod de udsatte børn og unge.

KL's nøgletalspublikation viser følgende kendetegn ved udsatte børn i Aalborg Kommune:

- Udsatte børn har et væsentligt højere ulovligt fravær end ikke-udsatte børn
- Udsatte børn er meget oftere segregeret til specialforanstaltninger end ikke-udsatte børn
- Udsatte børn undlader meget oftere at gå til afgangsprøve end ikke-udsatte børn
- Karaktergennemsnittet for udsatte unge er ca. 2 karakterpoint lavere end ikke-udsatte børn
- Udsatte unge klarer sig væsentligt dårligere i nationale test end ikke-udsatte børn
- 38 % af de udsatte børn har gennemført eller er i gang med at gennemføre en ungdomsuddannelse som 20-årig – blandt ikke-udsatte er det tilsvarende tal 87 %
- 42 % af de udsatte børn har fuldført en ungdomsuddannelse inden de er fyldt 25 år – blandt ikke-udsatte er den samme procentdel på 78 %

For at kunne løse opgaven med at mindske betydningen af negativ social baggrund, særligt i forhold til udsatte børn og unge, er det væsentligt at forholde sig til, hvad forskningen fastslår, har en gavnlig effekt.

Forskning viser, at følgende aspekter har en positiv effekt i forhold til udsatte børn og unge:

- *Jo tidligere der sættes ind med indsatser, jo mere effektiv bliver den pågældende indsats i forhold til at sikre en positiv livsbane for udsatte børn og unge og undgå chanceulighed.* Den amerikanske økonom James J. Heckman har vist, at det er en bedre forretning for samfundet at investere i de helt små børns udvikling, da det er for sent at genoprette en socialt skæv livsbane, hvis man venter til, at børnene kommer i skole.

- *Vellykket skolegang er afgørende for udsatte børn og unges fremtidsperspektiver. Børn, som mislykkes i skolen, er i en fremtidig højrisikogruppe.* Forskning fra SFI viser, at skolegang og uddannelse er en af de væsentligste faktorer, hvis udsatte børn og unge skal kunne klare sig godt senere i livet. Det er derfor væsentligt at have ambitioner på alle børns og unges vegne, således deres læring understøttes lige fra dagtilbud til ungdomsuddannelse.
- *Elevens læring og succes i skolen styrkes markant, når elevernes forældre viser interesse for skolen og deltager aktivt i deres barns udvikling og læring – uanset forældrenes uddannelsesmæssige baggrund.* Forskning viser, at forældrenes adfærd har stor betydning for børnenes udvikling både fysisk, kognitivt og socialt, hvorfor forældrene bør inddrages som ressource i deres børns udvikling.
- *Indsatser, der retter sig direkte mod at forbedre elevernes faglige præstationer, har en virksomhedsfuld effekt på elevernes læring.* En rapport fra SFI viser, at indsatstyperne tutoring, cooperative learning og feedback, har en virksomhedsfuld effekt på elever med svag socioøkonomisk baggrund. Indsatstyperne betegnes som effektive tidsbegrænsede indsatser, da forbedringer opnås på relativt kort tid.
- *Positive sociale relationer giver trivsel og bidrager ydermere til en øget lyst til at lære, da læring netop er bundet op på lyst – og hvis elevernes trives, er der grobund for læring.* Det er derfor væsentligt for elevernes læring, at de har gode sociale relationer. Forskning viser, at gode sociale relationer har en positiv betydning for elevernes læringsmiljøer, da elevernes læring optimeres, når de oplever tryk og trivsel i klassen.
- *Et velfungerende tværfagligt samarbejde sikrer en høj kvalitet af støtte til udsatte børn og unge, der har et særligt behov for støtte.* Forskning viser, at det har en positiv betydning, at de fagprofessionelle omkring et udsat barn har en fælles forståelse og viden om, hvad der fremmer og hæmmer barnets udvikling. Forskning peger i den forbindelse på en række risiko- og beskyttelsesfaktorer, der har betydning for barnets udvikling, læring og trivsel.
- *Forebyggelse blandt udsatte familier har et betydeligt potentiale for udsatte børn og unge og sikrer samtidig færre udgifter på anbringelsesområdet.* En rapport fra KORA peger på, at de mest virksomme indsatser er dem, der er tættest på en opvækst i en almindelig familie. Derudover er myndighedsarbejdet en forudsætning for, at barnet eller den unge får den rigtige indsats, således der kommer progression i barnet eller den unges liv.

Inspiration fra andre kommuner og lande

Ud over forskningsresultaterne er der hentet inspiration hos andre kommuner i Danmark samt fra udlandet. I forhold til de kommende indsatser i Aalborg Kommune er særligt følgende indsatser interessante:

- Herning Kommune: Indsatstrappen – med inspiration fra Sverige, hvor udgifterne til foranstaltninger til udsatte børn og unge er markant lavere end i Danmark, har Herning Kommune igangsat en indsats, hvor fokus er på forebyggelse frem for anbringelse. Udgangspunktet for indsatsen, der skal sikre en målrettet, helhedsorienteret og langsigtet indsats overfor udsatte børn og unge, er "Indsatstrappen," hvor fokus er på, hvad der skal til, for at komme ned af trappen til mindre indgribende foranstaltninger. Det betyder, at alle foranstaltninger skal være afprøvet, inden der tales om anbringelse.
- Københavns Kommune arbejder med, at udsatte børn, unge og deres familier skal modtage en tidlig og effektiv indsats på tværs af lovgivninger og organisatoriske skel og at kvaliteten i tilbuddene på området skal styrkes via et tværfagligt samarbejde med fælles mål. Derfor har de igangsat et fælles program, Bedre samarbejde mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen. Programmet arbejder med at aflive myter og ændre praksis, så der skabes nye historier om hvordan samarbejdet omkring fælles børn fungerer

til glæde for børn, unge og deres forældre i Københavns Kommune. Programmet samler udfordringer i samarbejdet omkring:

- Fælles børn – skolesøgende børn og unge, med behov for en særlig undervisningsmæssig indsats og en social indsats samt børn og unge med handicap
- Fælles mål – barnet bringes i trivsel og gennemfører en kvalificerende skolegang (herunder sker der en systematisk tværfaglig klassegennemgang)
- Forskellige opgaver og kompetencer – hver forvaltning har sin særlige opgave i at bringe barnet i trivsel og udvikling.
- Londons arbejde med udsatte børn og unge - I starten af 2000 blev der i London igangsat en række initiativer på skoleområdet, fordi skolerne på det tidspunkt præsterede dårligt i forhold til resten af landet. Målet med indsatsen var: 1) at hæve standarderne i de fattigste skoledistrikter, 2) at indsnævre kløften mellem eleverne i London og 3) at skabe flere gode og enestående skoler. Et af de særlige kendetegn ved indsatsen i London var fokus på partnerskab og fælles formål mellem skoler, løbende opfølgning på mål for elever, medarbejdere og skoler og samtidig undgå stigmatiserende skoler gennem brug af negativt sprog. Resultatet af indsatsen er, at skolerne i London-området i dag bliver fremhævet som nogle af verdens bedste skoler i udsatte boligområder.

Lokale indsatser

Tornhøjsskolen og Mellervangsskolen

Begge skoler har som mål, at eleverne skal trives og blive dygtigere. De fokuserer dermed på at styrke overgangene gennem hele skolegangen, skabe motiverende og involverende læringsfællesskaber samt inddrage forældrene som ressource. Disse fokusområder skal bidrage til at det overordnede mål samt skolernes delmål om, at eleverne får en god skolegang, oplever succes, går fra indre til ydre motivation samt at de trives og styrkes i fordybelse og forpligtende fællesskaber.

Skolerne har dermed særligt fokus på følgende indsatser:

- Styrkelse af overgangen fra børnehave - 1. klasse (Overgange)
- Talentudvikling (Trivsel og motivation)
- Forældreakademi (Forældresamarbejde)
- Den åbne skole i et multikulturelt perspektiv (Forældresamarbejde)

Farstrup Skole

Skolen har et særligt fokus på arbejde med sproglig opmærksomhed, og vil med hjælp fra Læring og pædagogik give alle årgange et fagligt læseløft. Derudover er fokus på en tidlig sproglig indsats, hvorfor skolen har indledt et samarbejde med den ene børnehave, der er tilknyttet skolen. Inspireret af samarbejde med erhvervsplaymakeren og ung-auc vil man på skolen etablere praktik for elever, der er skoletrætte.

Skolen har dermed særligt fokus på følgende indsatser:

- Den gode overgang med fokus på sproglig opmærksomhed (Overgange)
- Fagligt læseløft på alle årgange (Trivsel og motivation)
- Praktik for elever der er skoletrætte (Trivsel og motivation)

Seminarieskolen

Skolen arbejder både med et fagligt og socialt fokus. På det faglige plan er der et mål om, at flere elever bliver bedre læsere – både i forhold til faglig læsning samt læsning i fagene. På det sociale plan, er der et mål om, at give børnene en stemme, således de trives bedre i skolen, hvilket ligeledes har indvirkning på det faglige aspekt. Derudover er der etableret et særligt tilbud til børn i udsatte positioner, der kan komme på sommerskole, hvor målet er at give dem en øget lærelyst gennem et styrket selvværd.

Skolen har dermed særligt fokus på følgende indsatser:

- Læsebånd – 20 minutter hver dag på alle årgange (Trivsel og motivation)
- Sommerskole for børn (7. – 9. kl) i udsatte positioner (Trivsel og motivation)
- Skilsmissegruppe der tager hånd om ensomme børn (Trivsel og motivation)

Hals Skole

Skolen har et overordnet mål om at skabe de bedste rammer, muligheder og perspektiver for eleverne på skolen med et særligt fokus på at bryde mønstre og skabe større ambitionsniveau. Der arbejdes med mønsterbryderperspektivet ved hjælp af udvidede læringsamtaler, der har fokus på elevernes selvregulering og selvværd. Der arbejdes ud fra et aktørperspektiv – anerkender eleven som aktiv og ansvarlig. Der arbejdes med fordybelse, gentagelse og vedholdenhed i samtalerne på grundlag af en systematisk tilgang. Der arbejdes aktivt med klassens kultur og kulturbærere. Elevernes motivation for læring skal fortsætte gennem hele skoleforløbet. Indsatsområdet ligger specielt på mellemtrin og udskoling efter nærhedsprincippet. Det vil sige, det gennemføres af elevgruppens kontaktpersoner med facilitering og opfølgning af ledelsen og klassetrivselspersonen. I indsatsen lægges også stor vægt på den forebyggende og foregribende indsats i forhold til de elever, der allerede i indskoling viser tegn på ikke at trives.

Skolen har dermed særligt fokus på følgende indsatser:

- Udvidede læringsamtaler med fokus på elevernes selvregulering og selvværd (Trivsel og motivation)
- Optimering af skolens trivsels- og inklusionsarbejde (Trivsel og motivation)
- Øget fokus på drop-outere – opfølgning på ugentligt møde (Trivsel og motivation)

Herningvej Skole

Skolen har opmærksomhed på fravær med fokus på at forebygge. Det handler grundlæggende om, at skabe et skoletilbud, hvor eleverne opbygger selvtilid og tro på egne evner. Elevinddragelse er et nøgleord. Gennem toning af udskoling og dannelse af ungeteam vokser selvtiliden og lysten til læring. Konkret handler det om at give skoletrætte elever i udskoling et tilbud fx om praktik i samarbejde med UU. Derudover arbejder en pædagog i den understøttende undervisning med at danne et ungeteam. For at optimere elevernes trivsel og give et fagligt løft inddrages pædagogtimer fra fritidsklubben til støtte på mellemtrinnet og i udskoling. For elever der er i vanskeligheder eller er særligt udfordret hjælper skolens trivselsperson. Hun samarbejder med Barnets Blå Hus, hvor særligt udfordrede elever, heriblandt de ensomme drenge og de stille piger, kan deltage i integrerende fællesskaber.

Skolen har dermed særligt fokus på følgende indsatser:

- Tilbud om praktik/toning af udskoling (Overgange)
- Uddannelse af ungeteam i den understøttende undervisning (Trivsel og motivation)
- Barnets Blå Hus – fællesskaber for særligt udfordrede elever (Trivsel og motivation)
- Samarbejde med FC Herningvejen (Trivsel og motivation), som har et tæt samarbejde med trivselsperson og skolesocialrådgiver.

Sønderbroskolen

Skolen arbejder i øjeblikket med forældreinddragelse som et udviklingsprojekt. Med fokus på at støtte forældre til 5 – 6- udvalgte børn i forhold til at skabe en daglig hjemmesituation, hvor forældrene samtaler med deres børn om skolerelaterede opgaver. Projektet bygger på viden om, at forældre kan gøre en forskel for deres barns faglige niveau uafhængig af hvem der er (uddannelse, arbejdssituation, sproglige kundskaber osv.). Der er fokus på at løfte det faglige niveau hos de elever, der klarer sig dårligst i skolen – særligt i dansk og matematik. Der er etableret et mentor-korps, som skal støtte, rådgive og vejlede udvalgte familier, så forældrene lærer at hjælpe deres børn med skolearbejdet. Ydermere er der etableret ”pakker” til de familier, der har fravær af skole-

understøttende materiale i hjemmet, som dermed kan benyttes i skolesamtalen derhjemme. Pakker med undervisningsmateriale består eksempelvis af bøger og spil.

Skolen har dermed særligt fokus på følgende indsats:

- Projekt Forældreinddragelse (Forældresamarbejde)

Filstedvejens Skole

Skolen har et særligt fokus på ulovligt fravær, hvorfor lærerne er blevet mere systematiske omkring fraværsobservation samt at tale med eleverne om, hvordan fraværet kan bringes ned. Derudover har skolen fokus på trivsel, i forhold til hvordan den gode klasse kan optimeres. I den forbindelse oprettes der et samarbejde med skolebestyrelsen om ministerposter, således repræsentanterne har forskellige fokusområder, eksempelvis trivsel. Derudover inddrages ressourcefolk fra PPR, der skal hjælpe lærerne og trivselspersonerne med at facilitere disse.

Skolen har dermed særligt fokus på følgende indsatser:

- Nedbringelse af ulovligt fravær - observation af fravær og efterfølgende samtale med eleverne (Trivsel og motivation)
- Optimering af den gode klasse – samarbejde med PPR om trivsel (Trivsel og motivation)

Løvangskolen

Skolen har særligt fokus på elevernes trivsel – både i forhold til trivsel generelt, men også i forhold til de elever, der har særlige udfordringer. Der arbejdes med trivsel på baggrund af en faglig tilgang, og derudover ydes der vejledning og rådgivning til elever og forældre. I samarbejde med Gl. Lindholm Skole udvikler skolen i øjeblikket på at skabe rum for videndeling mellem børnehaverne og skolerne med henblik på at skabe en god overgang. Samarbejdet mellem skolerne går desuden på at producere og udgive små film, der skal skabe tydelighed om skolens praksis. Disse er for alle men særligt med tanke på forældre med svag social baggrund i lokalområdet.

Skolen har dermed særligt fokus på følgende indsatser:

- Samarbejde med børnehaverne – job-swap (Overgange)
- Vejledning og rådgivning til elever og forældre – en ansat til at have fokus og opgave (Forældresamarbejde)
- Lege-læse-patrolje (Motivation og trivsel)
- Udvidet samarbejde med børnehaverne i form af fælles aktiviteter/temauger. (Overgange)

De lokale indsatser kategoriseres i følgende temaer:

1. Overgange

- a. Styrkelse af overgangen fra børnehave - 1. klasse
- b. Den gode overgang med fokus på sproglig opmærksomhed
- c. Samarbejde med børnehaverne – job-swap
- d. Udvidet samarbejde med børnehaverne i form af fælles aktiviteter/temauger.
- e. Tilbud om praktik/toning af udskoling.

•

2. Forældresamarbejde

- a. Den åbne skole i et multikulturelt perspektiv (Forældresamarbejde)
- b. Forældreakademi (Forældresamarbejde)
- c. Projekt Forældreinddragelse
- d. Vejledning og rådgivning til elever og forældre – en ansat til at have fokus og opgave

•

3. Trivsel og motivation

- a. Talentudvikling

- b. Fagligt læseløft på alle årgange
- c. Praktik for elever der er skoletrætte
- d. Læsebånd – 20 minutter hver dag på alle årgange
- e. Sommerskole for børn (7. – 9. kl) i udsatte positioner
- f. Skilsmissegruppe der tager hånd om ensomme børn
- g. Udvidede læringssamtaler med fokus på elevernes selvregulering og selvværd
- h. Optimering af skolens trivsels- og inklusionsarbejde
- i. Øget fokus på drop-outere – opfølgning på ugentligt møde
- j. Uddannelse af ungeteam i den understøttende undervisning.
- k. Barnets Blå Hus – fællesskaber for særligt udfordrede elever.
- l. Samarbejde med FC Herningvejen.
- m. Nedbringelse af ulovligt fravær - observation af fravær og efterfølgende samtale med eleverne
- n. Optimering af den gode klasse – samarbejde med PPR om trivsel
- o. Lege-læse-patrolje

Centrale indsatser der støtter op om skolen og de udsatte børn og deres familier

Udover indsatserne på skoleniveau igangsættes 9 indsatser centralt, som skal støtte op om dagtilbuddenes og skolernes indsatser. De 9 indsatser er:

1. Særlig tilrettelagt overgang fra dagtilbud til skole
2. Center for forskning i socialt arbejde med udsatte børn og unge (CISU)
3. Uddannelse af plejefamilier og kontaktpersonkorps
4. Sociale fællesskaber
5. Læringskasser
6. Red barnet – Barnets Ven
7. Læringsmålstyret undervisning
8. Turboforløb for fagligt udfordrede elever
9. Særligt tilrettelagt overgang fra skole til fritidscenter

1) Særlig tilrettelagt overgang fra dagtilbud til skole

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen planlægger et pilotprojekt vedrørende en særlig tilrettelagt overgang fra dagtilbud til skole for børn med behov for særlig støtte. Målet er, gennem en håndholdt indsats, at understøtte børnene til en god skolestart i indskoling i et tæt samarbejde med forældrene, således indsatsen bidrager til færre skoleudsættelser samt modvirker, at børn går tilbage fra skole til daginstitution. Pilotprojektet er funderet på mål og principper, der er beskrevet i "Den gode overgang," som er fastlagt i et tæt samarbejde mellem de to forvaltninger. Helt konkret skal den særligt tilrettelagte overgang ske ved, at personale fra daginstitutionen og indskoling samarbejder om at hjælpe børn med særlige behov fra daginstitution til skole. Rammerne er meget fleksible, således det både kan være personale fra indskoling, der kommer i daginstitutionen, og omvendt. Ydermere kan forløbene variere fra 14 dage til 3 måneder alt efter det enkelte barns behov.

Tidsplan: Pilotprojektet gennemføres i forbindelse med skolestarten 2016, og iværksættes i første omgang i Løvvangskolens, Filstedvejens Skole og Seminarieskolens skoledistrikter i sammenhæng med de dagtilbud, der er beliggende i området.

I tilknytning hertil har Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling netop givet tilsagn om deltagelse i et projekt "Styrket overgang til skole for udsatte børn i dagtilbud i udsatte boligområder". Med udgangspunkt i særligt boligområdet Løvvangen (815 almene boliger), som pga. beboersammensætningen er kommet på "listen for særligt udsatte boligområder", vil der blive arbejdet med et samarbejdsprojekt, hvor deltagerne er Løvvangskolen, GL. Lindholm Skole samt de 8 institutioner, der ligger i de to skoledistrikter. Projektperioden er sat til 15.02.2016 - 31.12.2018. Formålet er, at skabe vilkår for udsatte børn, så de får lyst til at erobre verden og det nye, der kommer, ved overgang til skole. I projektet skal der fokus på det tværprofessionelle samarbejde, og ikke mindst samarbejde med forældrene. Der skal arbejdes med et indhold, der sammentænker den pædagogiske indsats i børnehaven og skole. At de lærings- og handlekompeter, som barnet har tilegnet sig i børnehaven, følger barnet videre over i en skolekontekst. I projektet vil indgå opkvalificering af personalet i form af ny viden, sparring og videreudvikling af det pædagogiske arbejde. Der vil være konsulentdeltagelse fra begge forvaltninger for at sikre forankring i kommunen.

2) Center for forskning i socialt arbejde med udsatte børn og unge (CISU)

Det Obelske Familiefond har doneret penge til et forskningscenter på Aalborg Universitet, der har til formål at forske i socialt arbejde med udsatte børn og unge under ledelse af lektor Karin Kildedal. De aktiviteter, der vil foregå i centeret, skal bidrage til at udvikle kvaliteten i den daglige praksis, der udøves i forhold til udsatte børn og unge samt deres familier. Derudover er fokus på at understøtte kapacitetsopbygningen indenfor de organisationer, der danner rammerne for arbejdet med de udsatte børn og unge. Forskningen på området vil foregå i et tæt samspil med Aalborg Kommune, som har indvilliget i at deltage i et større treårigt forskningsprojekt, der har til formål at

tilvejebringe ny viden, der kan anvendes i forbindelse med at målrette indsatsen i forhold til udsatte børn og unge, hvorfor fokus både vil være på udfordringer, barrierer og løsningsmuligheder, samt hvordan disse elementer gør sig gældende i de organisatoriske og faglige processer. Formålet med at oprette et forskningscenter, der specifikt fokuserer på socialt arbejde med udsatte børn og unge, er ydermere at fokusere på, hvordan den kommunale praksis kan sikre, at alle børn og unge kan være i et almindeligt dagtilbud og skole, få en ungdomsuddannelse og have et fritidsliv på lige vilkår med andre børn og unge. Aalborg Kommune har dermed indvilliget i, at igangsætte en udviklings-proces, der har til formål at omlægge nuværende aktiviteter i retningen af en mere forebyggende tænkning.

Tidsplan: Forskningscenteret er etableret, og forskningsprojektet i samarbejde med Aalborg Kommune har start i foråret 2016 og forventes afsluttet i december 2018.

3) Uddannelse af plejefamilier og kontaktpersonkorps

Formålet med indsatsen er at uddanne plejefamilier og kontaktpersonkorps, så de opnår kompetencer til at støtte op omkring udsatte og anbragte børn og unges læring, således børnene og de unges faglige niveau i folkeskolen forbedres. Formålet er ydermere at tilføre børnene og de unge de nødvendige kompetencer til at gennemføre en ungdomsuddannelse, der anses som værende grundlaget for at opnå et velfungerende voksenliv. Gennem et uddannelsesforløb lærer plejefamilierne og støtte-kontaktpersonerne forskellige metoder til at optimere børnene og de unges faglige kompetencer, hvilket eksempelvis indebærer en uddannelse i metoden Makkerlæsning, der har vist nogle særdeles gode resultater i forhold til at forbedre børn og unges læsefærdigheder. Makkerlæsning foretages af en plejeforælder eller anden voksen, som har til opgave at læse 20 minutter mindst 3 gange om ugen i 3 måneder. De pågældende plejefamilier og kontaktpersoner får på et kortere uddannelsesforløb et kendskab til makkerlæsningsmetoden samt andre metoder, der kan bidrage til en øget understøttelse af børnene og de unges læring. Kontaktpersonkorpsets primære opgave, vedrørende at styrke børnene og de unges sociale egenskaber, udvides dermed til også at omfatte en optimering af børnene og de unges faglige kompetencer. Indsatsen kan udvides til også at omfatte undervisning af personale fra anbringelsesinstitutioner og pædagogiske familierådgivere.

Tidsplan: Det forventes, at uddannelsesforløbet har start i maj 2016.

4) Sociale fællesskaber

Fritidslivet er væsentligt for alle børns liv og læring og trivsel. Et engagement i en fritidsaktivitet kan være en måde for barnet at lære sig selv at kende på, finde, udtrykke sine følelser, udvikle sociale færdigheder, gøre sig umage med noget og på den baggrund opnå anerkendelse. For de børn der har en vanskelig hverdag kan fritidsaktiviteter desuden fungere som åndehuller. Udsatte børn er ifølge SFI mindre aktive i organiserede fritidsaktiviteter, end børn generelt er. Dårlige økonomiske forhold i familien er med til at begrænse deltagelse både i det organiserede og det uorganiserede fritidsliv sammen med kammerater. Deltagelse i fritidsaktiviteter kan give barnet mulighed for at møde en voksen eller et større barn som rollemodel samt få venner, de ellers ville være afskåret fra. Det at deltage i anerkendte netværk og fritidsaktiviteter kan have betydning for, om barnet bliver accepteret i kammeratskaber. Indsatsen har til formål at give børn med svag social baggrund, der ikke deltager i fritidsaktiviteter støtte til at deltage i disse sociale fællesskaber. Gennem Servicelovens §11 eller eventuelt Sundheds- og Kulturforvaltningens 3 årige forsøg med Kulturpas kan skolerne støtte udvalgte børn. Skolen kan desuden understøtte implementeringen og udnyttelsen af tilbuddene ved med en trivselsperson at inddrage familien eller selv at støtte barnet.

Tidsplan: Indsatsen igangsættes foråret 2016. Økonomisk støtte via Serviceloven §11 kan søges nu. Kulturpasset er under detailplanlægning. Ordningen påbegyndes med introduktion til udvalgte forældreråd/familier i udvalgte børnehaver og skoler i september og oktober.

5) Læringskasser

Udsatte børn og unge med fravær af skoleunderstøttende materiale i hjemmet skal tilbydes såkaldte læringskasser, der kan benyttes i lektiearbejdet derhjemme. Læringskasserne med skoleunderstøttende materiale kan eksempelvis bestå af bøger og spil fx 120-ords-tæppet, der netop har et læringsaspekt, således børnenes faglige niveau løftes gennem lektiearbejdet derhjemme. Ved at etablere læringskasser til de udsatte børn, bliver forældrene ligeledes inddraget som ressource, da de netop inddrages i understøttelsen af deres børns læring. Derfor bør de familier, der tildeles læringskasserne, modtage støtte og vejledning, således forældrene kan hjælpe med deres børns lektiearbejde ved at benytte det materiale og de værktøjer, der udgør læringskasserne. Såfremt skolerne har det samme understøttende materiale tilgængeligt på skolerne, som det, der indgår i læringskasserne, eksisterer der ligeledes et læringsaspekt i forhold til børnene, da de har et forhåndskendskab til materialet i læringskasserne, og ved hvordan det skal benyttes, hvortil de kan arbejde videre med materialet derhjemme sammen med familien.

Tidsplan: Fundraising indledes i foråret 2016, og indsatsen sættes i gang i efteråret 2016.

6) Red barnet – Barnets Ven

Der etableres et samarbejde med Red Barnet Ungdom i forhold til projektet Barnets Ven, der er et rollemodelprojekt for børn, der har brug for en stabil ven og positiv rollemodel. Projektet indbefatter en barn-til-ung relation, hvor unge bliver matchet med et sårbart barn, der har brug for støtte og gode oplevelser i hverdagen. Formålet med projektet er dermed at etablere venskaber mellem udsatte børn og såkaldte rollemodeller fra Red Barnet i en tryk én-til-én relation, hvor barnet bliver introduceret for det lokale kultur- og fritidsliv, hvilket ligeledes skal bidrage til at øge barnets sociale netværk. Samarbejdet mellem Skoleforvaltningen og Red Barnet Ungdom kan bidrage til en udvikelse af konceptet, således det også indbefatter et fokus på sproglig udvikling, hvilket kræver en opkvalificering af rollemodellernes kompetencer i forhold til at understøtte børns læring. Denne opkvalificering kan ske ved, at rollemodellerne tilbydes et undervisningsforløb lignende uddannelsesforløbet til plejefamilier og kontaktpersonkorps, der er gjort rede for under punkt 3. Det skal dog være valgfrit for de frivillige rollemodeller, hvorvidt de ønsker at deltage i uddannelsesforløbet. En udvidelse af konceptet indbefatter, at rollemodellerne laver aktiviteter med børnene ca. en gang om ugen, hvor aktiviteter såsom at besøge legepladsen kombineres med et fokus på sproglig udvikling, hvor rollemodellen eksempelvis læser med barnet.

Tidsplan: Indsats igangsættes i foråret 2016.

7) Læringsmålstyret undervisning

I læringsmålstyret undervisning arbejdes der systematisk med læringsmål. Det betyder, at der er fokus på at synliggøre mål, indhold, proces og evaluering. Synlige mål, evaluering og feedback har i særlig grad betydning for det udsatte barns læring og udvikling samt videre deltagelse i uddannelsessystemet. Klare og præcise læringsmål, der er formuleret med udgangspunkt i høje positive forventninger til den enkelte elev, anerkender og motiverer eleven ved at give noget at tage afsæt i, række ud efter samt få kvalificeret opfølgning på. Den systematik og kommunikation, der ligger i denne proces, gør eleven bevidst om betydningen af egen aktive medvirken i undervisningen og gør ham/hende handlekraftig i forhold til egen læringsproces. Det er vigtigt her og nu samt videre i uddannelsessystemet. Læringsmålstyret undervisning sætter, med afsæt i Fælles Mål, desuden fokus på at øge den enkelte elevs faglige kompetencer. Gennem en række værktøjer som lærings-samtaler, testning, elevplaner og teamsamtaler skabes refleksion og gives feedback for at sikre en fortsat opmærksomhed på elevens faglige progression og læringsudbytte.

Tidsplan: Læringsmålstyret undervisning er allerede formelt indført og taget i brug på skolerne.

8) Turboforløb for fagligt udfordrede elever

Turboforløb er et intensivt læringsforløb, hvor der i en afgrænset periode arbejdes med fokus på faglig udvikling for at styrke elevens faglige niveau og motivation til faglig læring. Nyere forskning (M. Deding, SFI, 2015: "Skolerettede indsatser for elever med svag socioøkonomisk baggrund" og S. Langager, DPU: "Egmont Rapporten 2015, intensive læringsforløb") konkluderer samstemmende, at afgørende forudsætninger for, at forløbene bidrager til faglig læring og øget motivation for udsatte elever i læringsvanskeligheder er et skarpt fagligt fokus, høje forventninger, der matcher elevernes potentialer og stram styring, fordi det giver eleverne en oplevelse af at kunne noget betydningsfuldt. Er disse forudsætninger opfyldt, ser det ud til at deltagelse i intensive læringsforløb, giver eleverne større tillid til sig selv og egne muligheder. Er forudsætningerne ikke opfyldt, er der risiko for, at deltagelse styrker en negativ selvopfattelse. Evalueringen af forsøg med Turbodansk (2011) dokumenterer i lighed med førnævnte rapporter positiv vurdering af intensive læringsforløb fra både lærere, forældre og elever. Dog påpeges, at dialog med forældre og lærere før, under og efter forløbene er afgørende for fortsat positiv udvikling. Specielt vejledning i forhold til, hvordan skole og hjem bedst understøtter eleven fremadrettet er vigtig for at fremme fortsat udvikling. Desuden anbefales, at forløb, der ikke strækker sig over hele skoledagen lægges før middag og at forløbene har tilknyttet ressourcepersoner, fx. læse- eller matematikvejleder, med særlig viden inden for det faglige fokusområde tilknyttet. På de skoler, som ligger i nærheden af et FC center, kan undervisning evt flyttes til FC, (inde og ude) og evt med tilknytning af personale fra FC, for dermed at give mulighed for anden motivation og hvis der er brug for det, særlig lektiehjælp efter skoletid af FC personale.

Tidsplan: Der søges i foråret 2016 i samarbejde med et antal skoler om midler fra SATS-puljen.

9) Særligt tilrettelagt overgang fra skole til fritidscenter

Særligt tilrettelagt overgang fra skole til FC, for de skoler som ligger tæt på et FC – Målgruppen er udsatte børn/unge, der har behov for støtte i forbindelse med skiftet fra skole til FC. Målet er, gennem en konkret "håndholdt" indsats, at understøtte børnene/de unge til en god start i FC i tæt samarbejde med forældrene. Projektet gennemføres på de skoler, som ligger tæt på et FC og det lokalt tilhørende FC. Projektet finansieres af de midler som i forvejen er tilgået samarbejdet. Det drejer sig om alle nævnte, med undtagelse af Hals og Farstrup Skole.

Tidsplan: august 2016